

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan **zvečer**, izimai nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanja na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.
 Za oznaniplačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnivo je v Rudolfa Kirbiša hiši, "Gledališka stolba".
 Upravnivo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemški dokazi za pravo osnovo — v Avstriji.

Ein anderes Gebiet, auf dem die Plattdeutschen zur Mitarbeit berufen sind, ist die Selbstverwaltung.

Uvod.

Na znanstvenem polju so pogostoma hudi boji, predno proderejo nove resnice. Zavist, predsodki, sebičnost pojedinih učenjakov skuša zavirati bistre glave in resnice, ki so se porodile vše nepoznanih mislečih in pravih znanstvenikih. V praktičnem javnem življenju pa je jednaka borba še veliko hujša. Tu ne pomagajo dokazi nič, in kdor se čuti močnejšega, ta hoče zmagati, po načelu: *Fiat pro ratione voluntas. Prava volja se pa še vedno opira na pametne uzroke; ali strankam je volja prav za prav samovolja.*

Slovanom se je boriti v Avstriji ne z nasprotniki, ki bi ne poznavali pravice, ampak s sovragi, katerim je samovolja vodilno, osnovno načelo. Ti nasprotniki zasukavajo, preobračajo zavestno stvari, ki ne potrebujete ne pojasnil, ne dokazov. Slovanom se ni boriti, da bi še le utemeljili kako pravico, ampak jedino zato, kakó bi z nova in vsestransko drugemu svetu razkrili, kakó se jim odtegne pravica. Nobena akademična, še toliko utemeljena resnica nič ne izdá proti samovolji. Zato je treba nasprotnike prijeti z orožjem, ki prihaja iz njih lastne srede. Da bi jih polila rudečica zaradi tega, ni pričakovati; ali toliko dobrohotno je vendar misliti, da vsaj v skupnosti naroda dotednih nasprotnikov se nahaja še kaka peščica ljudij, katerim neso še zatrli sramežljivosti do korenine, in katerim torej lica še zarudé, ko vidijo, kako njih lastni sinovi in rojaki bjejo naravnost resnici v obraz.

Z druge strani je neprecenljiva moralna posledica, ki izvira iz tega, da pa neinteresovan i drugi narodi sprevidijo, kakó se je Slovanom uprati proti trajni krvici. V tem oziru si pridobé oni slovanski poslanci neizmerne zasluge, ki s pravimi in žgočimi argumenti povzdignejo glas po raznih parlamentih za narode, ki so jih poslali v boj za pravico.

Iz tega pa sledi, da jednak neizmerno ško dujejo avstrijskim Slovanom oni poslanci, ki se ne

potrudijo, da bi nasprotnike zavrnili ob pravem času z najboljšimi dokazi, ki so si jih nabrali z lastnim premišljevanjem in primernim berilom.

Zaradi tega ravno slovanskim poslancem, kakor slovanskomu občinstvu v obči, izročimo tukaj novega, za boj prikladnega orožja ravno zdaj, ko so se odprla zopet vrata državnega zborna na Dunaju. To orožje, kakor bo razvidno, je nemško, iz Velikonečije, in na to stavljamo ob tej priliki poseben poudarek. Stvar zadeva narodno jednakopravnost, in kar se vrti okoli nje. Važna pa je toliko bolj, ker Scharschmidov predlog ni še pokopan, in ko je videti, da jo hočejo v Avstriji zopet bolj tirati na poti do brezpogojnega — priznanja nemščine kot državnega jezika.

1.

Narečja in pismeni jeziki.

Nemci in ž njimi seveda tudi sosebno zdaj — po Crispievem pohodu v Friedrichsruhe — Nemcem vedno in „toliko simpatični narod italijanski“, trobijo v jeden rog, kakor da bi slovenski jezik ne bil umljiv preprostemu narodu ali Slovencem v obči. Slovenčino opisujejo kot „iznajden“ jezik, ki ga še le kujejo in mešajo s hrvaščino in drugo primesjo.

Nemški nacionalci sosebno štajerske in koroske Slovence nalašč in dosledno imenujejo „Vinde“, „windisch“, z besedami, ki imajo v slovarji teh ljudij ob jednem zaničljiv in semešljiv pomen. Tu pa tam so navajali ti poštenjaki kako sodniško obravnavo, pri kateri se je bilo zagovarjati kakemu težaku, dninarju, ki, kakor naravno, ni umel kakega jurističnega, tehničnega izraza. Saj so Angleži že kdaj dokazali statistično, da tovarniški delavec izhaja celo življenje za vse svoje potrebe z 200—300 besedami, katere torej tudi lehko ume.

Razvidno je, da taki dokazi proti umljivosti slovenščine so abotni, kakor je podlo to, če očitajo našemu jeziku, da je spakadran, ko se naslanjajo na govorico kake Mariborske ali pa Ljubljanske navadne krščenice, ki je ponosna, jednak dosluženim našim vojakom, da prideva v svoj govor pri svoji gospodi na pol slišane in ulovljene nemške, že pri dotedinem viru napačno izgovorjene besede.

Poštenega Nemca bi bilo sram, kaj takega očitati Slovencem, saj Nemec sam priznava, da mu doma prodajajo slovarje, ki dokazujo, da rabijo

Nemci za svoje potrebe po 100.000, reci: stotisoč in še več tujih besed. Nemec vé, da so mu iz potrebe osnovali „Sprachreinigungsvereine“; Nemec ve, da mu je za čiščenje nemščine zasluzni Sanders osnoval celo poseben časopis, v katerem mu trebijo nemški učnjaki in puristi v resnici ne samo leksikalno, ampak celo sintaktično in stilistično pokvarjeno visoko nemščino. In Nemec poštenjak najbolj pripoznava, da tudi on ni bil rojen z znanjem tehničnih izrazov katere si bodi stroke, ker ravno zato si snuje velike in manjše šole, da si prisvoja v njih vedo in ž njo dotične leksikalne izraze.

Avstrijski Nemci, ki delajo kot strankarji politiko proti Slovanom, pa se vedejo tako, kakor da bi nemški otroci že ob rojstvu dobili vso modrost Minervino in ž njo ves Grimmov leksikon s suplementi vred, in kakor da bi ti nemški otroci naravnost visoko nemščino govorili na kmetih okolu tovaren, po mestih in trgih.

Te vrste Nemci opisujejo nemški literaturni jezik ob jednem takoj, kakor bi se nič ne razločeval od raznih nemških narečij, in kakor bi vsled tega umel nemški težak drugega nemškega težaka, naj si bo ta na severu ali na jugu, na vzhodu ali pa na zahodu, in sicer kakor da bi se ta dva preprosta, neizšolana Nemca takoj in lehko umela brez vsake težave.

To pa ni tako in tudi ne more biti. Kajti, že ima že vsaka vas svoj glas, je toliko umevniše, da so razlike v jeziku večjega naroda. Tudi ko bi zgodovina raztresla po raznih pokrajnah jedno samo deblo, bi nastale razlike v vrsti dolgih stoletij ali celo tisočletij. O nemškem narodu pa še zgodovina pripoveduje, kako so razni rodovi, razna debla zasedala razne kose zemlje, ki se imenuje zdaj nemško. Narečja, ki imajo svojstva in razločke mej seboj, so bila torej že pred tisočletjem in še veliko stoletij poprej mej raznimi deli skupne nemške narodnosti. Zgodovina je te razlike še povečala, in tako imajo zdaj tudi Nemci narečja, ki so toliko v saksebi, da oddelki jednega narečja ne umejo celo nič ali pa malo oddelke drugih narečij.

Literaturni nemški jezik se je osnoval na podstavi jednega takega narečja. Kot književni jezik je dobilo to narečje z umetnim razvijanjem še posebe druge razlike, in tako je bila samo naravna

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Navadno se trdi, da Slovanom nedostaje dovtipa in pokojni Johannes Scherr piše v svoji knjigi: „Dichterkönige“ mej drugim: „Sehr beachtenswerth ist, wie in der serbischen, so in der slavischen Volksdichtung überhaupt, die Abwesenheit aller Gemeinheit, ebenso der fast durchgängige Mangel an Witz und Satire.“

Ne da se tajiti, da je ta trditev nekoliko osnovana, — kajti dovtip je v obči blažen dar — da je osnovana tudi kolikor se tiče nas Slovencev, ki kot mal narod tudi, dovtipa nemamo v izobilji. Popolnem tuj nam sicer ni, kajti že Kranjec, ko ga je Bog ustvaril in poklical „Kranjec kje si?“ je nekda moško skočil na dan, potrkal se na prsi in dejal: „Pri moj duš, tule sem!“ ter tako pokazal vsaj nekoliko robatega dovtipa, — in naši Ribnčani so znani križem sveta, da imajo poleg svoje suhe robe prav obilo tistega redkega daru, ki mu pravimo „kibanje možganov“. A v pisani besedi po-

grešamo dovtipa; naši prvi humoristi so potihnili, kakor bi se jim bila napravila pika na jeziku vrhu tega so časi žalostni, ozbiljni in to tudi upliva, da humoristična žila ne bije več, kakor bi trebalo.

Zato sem z veseljem pozdravil novega delavca, ki je preteklo soboto v Slovenčevem listku stopil na plan in pred se postavil ščit z blestečim napisom „Swiftjanec“. „Sam Bog nam ga je poslal!“ sem si mislil, to bode kaj pri tem neprijetjem jesenskem vremenu. In zares kako lep je že naslov „Swiftijada“, koliko je že v tej sami besedi povedanega! Žal, da se naslov ne ujema z vsebinou, da bi lahko mesto besede „Swiftijada“ svetila se slovo „Spicerjada“, in da bi zbok tega ne smel pritoževati se niti Swift niti Spitzer, niti „plemenska junica“. Prav milo se mi je storilo, čitajočemu, da je Swiftjanec pet dolgih let kraljal na Swiftijadi. A vsaka stvar ima svoj uzrok, tako tudi ta dolga doba. V tem času pri rastel je namreč ubogi Swift k srcu pisateljevemu, kakor sam priznava, česar bi sicer ne vedeli, ker listek kaj jednacega nikakor ne razodeva.

Razven Swifta pa mu je šla na roko tudi pojava Penelopa. Pod črto mora po noči parati svojo

nevjestino obleko, dočim nad črto Kronos pozira otroke, se sučejo Tantalidi in Sisif opravlja svoje brezkončno delo. Zares, Boga moramo hvaliti do komolca, da grško bajeslovje še ni na indeksu in da nam je vsled tega bilo dano, gledati novega „slovenskega Fenisa“ in njegovo „čmerikovo sulico“, katere bi pa v bajeslovji zaman iskali.

Sicer bi pa jaz prav srčno želel, da bi se izpolnila „novega slovenskega Fenisa“ srčna želja, da bi namreč on s svojo „čmerikovo sulico“ prišel v dotedni imenik slovenskih pisateljev, a upisati bi ga morali tako: „Swiftjanec, ki sam misli, da je“. To bi bilo vsekako „originalno plačilo“ za petletni trud in živa duša bi mu ne bila zavidna.

Novi moj kolega toži, da je v nadepolnem in megljenem provincialnem mestu brez „pikantnih“ novic in dogodeb. Tudi meni se jednak godi. Nič posebno zanimivega, kar bi čitatelja malo posegalo. Notica v tukajšnjem listu, da je znan pasar izdelal nov tabernakel, če se ne motim 1.75 cm. visok, torej gotovo za kako liliputsko cerkev, je menda le tiskovna hiba in pretep mej dvema tukajšnjima umetljivima vrtarjem, tudi ni tako važen,

pot do tega, da je nemški literarni ali skupni jezik še bolj oddaljen od drugih narečij, nego priprosta, književno nerazvita narečja mej seboj. Književni nemški jezik je po vsem tem posebna tvorba, ki si jo morajo Nemci prisvojiti svojstvenim potom in trudem, in sicer brezizjemno. Tudi oni Nemci, ki so dali lastno narečje za podlago knjižnemu jeziku, si morajo posebe prilaščevati tudi z razumom in ne samo mehanično razvito visoko nemščino.

(Dalje prih.)

Konvertovanje kranjskega zemljšno-odveznega dolga.

(Spisal dež. poslanec dr. A. Mosche.)

(Konec.)

Ako pa neče dežela porabiti preostatkov za pokritje višjega obrestnega plačila, marveč jih investuje na katerikoli način ali jih pa obrne davkoplăcevalcem na korist kot spregledanje davkov, ne sme se več pripisati dotična zguba, ki bi se mogoče pri tem pokazala, na konto konvertovanja, marveč na ono dotičnih investicij, oziroma dačnega spregledanja.

Nameravano konvertovanje mora se tedaj vsestransko kazati kot priporočila vredno. Koristi njegove povzdignejo deželno blagostanje in neugodnosti njegove so le jako cena zanj.

Iz lastnega nagiba ponudila se je, kakor že rečeno, Dunajska "Unionbank", da izvrši to preosnovno.

Po izgledu posojila, katero je vsprejela letošnje leto dežela zgornjeavstrijska v namen konvertovanja zemljšno-odveznega dolga in katero je posredovala "Unionbank", izvršiti hoče tudi na Kranjskem potrebitno finančno operacijo.

Tukaj ni pravi prostor, da bi se izjavljali o tem predlogu.

Ostat hočejo marveč zvesti svojemu v lanski brošuri izraženemu načelu ter še jedenkrat omenjati kranjsko hranilnico kot oni zavod, kateri smo imenovali v prvi vrsti poklicanim, da pomaga v svojem in interesu dežele slednji pri konvertovanji zemljšno-odveznega dolga.

Da more kranjska hranilnica brez kvari za svoje poslovanje prevzeti ogromen del tega posojila, sledi že iz okolščine, da ima danes pri upravnem premoženju skoro 24 milijonov mobilno glavnico štirih milijonov. To je šesti del (17%) njene premoženja. V prvih 50. letih svojega obstanka, t. j. od 1. 1820. do 1870. obdrževala si je mobilni povprek 33. del, t. j. 3% svojega premoženja.

Kolikor moremo sklepati iz skušenj, ne zahaja torej poslovna potreba mobilne glavnice v današnjem tolikem znesku. V dejanskem oziru torej ni zapreke, da ne bi se mogel del mobilne in, kakor vemo, nizko obrestovane glavnice (3%) zamjenati v deželeni papir, ki bi zadostoval vsem zahtevam pravil in donašal čiste 4%.

Znana resnica je, da se je izredno pomnožilo upravno premoženje avstrijskih hranilnic in da postaja od do dne večje. Temu nasproti postaja pa vedno težavnejša popularna naložitev ulog in posebno postajajo vedno redkeje hipoteke, ki vsestransko zadostujejo pravilom.

da bi priobčili njuni imeni in povedali, kateri je bil močnejši.

Dovtipa pa pri tem ni bi bilo prav nič kakor tudi ne pri dozdevno duhoviti stavi, kam bode pal franciškanski zvonik, na desno ali na levo, kajti stava bode se odločila še le čez stoletja. Malo, prav malo dovtipneja je zastavica: Kje je najdaljši most na svetu? na katero se odgovarja: "Šentjakobski, ker drži iz Ljubljane do Krakova", katerej zastavici bi pa utegnili ugovarjati Novomeščani, ker most čez Krko drži od Rudolfovega do Kandije.

V tej zadregi priskočil mi je s svojim neprostovoljnem humorjem na pomoč sotrudnik dnevnika Vašega kolega, ki po vsej sili hoče, da bi v Tivolskem gozdu rastli "maroni". Ker ve za pravega moža in ker že vsak šolarček (torej tudi tisti, ki se tega ni učil), zna cepiti "marone", ni vrag, da bi se njegov projekt ne uresničil. Če ne že prej, vsaj čez pet let, ko bode "Swiftjanec" skral svoj "drugi spev", bode po gozdu Tivolskem bingljalo vse polno debelih svetlih "maroni", na Golovci "pri mežnarji" se bodo pa pekli. Prosit! S.

Vprašanje o varni naložitvi branilničnih gotovin je danes že pekoče, in to nerešeno vprašanje muči tudi kranjsko hranilnico.

Cloveku ni treba biti posebno bistroumnu, ako hoče uvideti, da je pri današnjih časih zelo poželenja vredna naložitev jednega dela mobilne zaklade v dobrih in varnih deželnih papirjih.

Za kranjsko hranilnico bilo bi to na vsak način koristno in za deželo tudi, ker bi ostale obresti v deželi in ker bi se lahko posojilo spečalo pod ugodnejšim izplačilnim kurzom in z manjšimi stroški.

Samo ob sebi pa spečanje tega posojila ni v zvezi s tolikimi težavami. Od obstoječih zemljšno-odveznih obligacij jih je blizu za 3 mililone, ki so vinkulovane.

5%ne obresti od teh znašajo po odbitem davku za kupone 141.750 gld. — kr. in 4% obresti od teh s premijami vred 142.300 , — kar bi imelo za posledice izgubo v znesku 9.450 gld. — kr. pri obrestih, ako bi se te obligacije zamenjale z novim deželnim papirjem, torej pri 3 milijonih le 9.450 gld., to je tako neznaten znesek, zaradi katerega bi se gotovo ne hoteli današnji posestniki obligacij izpostavljeni trudu in nevarnosti, katero bi imeli pri novem nalaganju svojega denarja. Ni nemogoče torej, da bode večina posestnikov starih obligacij mirno priprustila zameno starih z novimi papirji. Mislimo, da je to bistvena okolščina, na katero se bo moral ozirati pri razpečavanju posojila in na katero se bo mogla ozirati kranjska hranilnica, ako se bo v veliki meri udeležila novega posojila.

Različna pa so mnjenja o vprašanju, ali je s pravnega stališča opravičena kranjska hranilnica udeležiti se te finančne operacije.

Nikakor ne bomo priznavali, da po pravilih ni dopuščeno pečati se hranilnicam s prevzemanjem deželnih, okrajnih in občinskih posojil, pač pa hočemo, da pustimo v interesu stvari na strani prepirno točko, jedino le konštatovati, da jim je dopuščeno nalagati svoje denarje v vrednostne papirje, ki zadostujejo pravilom.

Ako je gotovo, da bodo deželne obligacije take in da bodo mogle le take biti, bilo bi pa deželi že veliko pomagano s tem, če bi bila poprej sigurna kranjske hranilnice, da bo pri nji spečala določeno večje število obligacij. Zoper tako podpora ne bo se moglo niti pravno niti dejansko ugovarjati.

Konečno še nekaj besedic nasprotnikom.

Mogoče, da se motimo; pričakujemo nasprotnih izpeljav in pouka; ako nam dokažejo zmoto, opravičijo naj nam jo z našim domoljubjem in z ono navdušenostjo, ki naučaja mislečega človeka, ki zasleduje dobro idejo.

Pri tem vprašanju nismo poznali niti političnega, niti narodnega antagonizma. Ne prisvajamo si ničesa. Zaradi tega pa priznavamo radostno, da ideja o konvertovanju ni nova, ni naša iznajdba, ter da je mogoče naš načrt zboljšati. Objektivnost naše pozne mej in radi prepuščamo vsakateremu zavest in slavo, da je storil za deželo kaj koristnega; zaradi tega pa izrekamo tudi svoje odkritosrčno obžalovanje, da se koristi, obsežene v dogovoru z dne 29. aprila 1876., že davno niso bodisi s konvertovanjem dolga, bodisi potom poračunanja z državo porabile v oni dobi, ko še ni vladala današnja večina v deželni zbornici, kar bi se bilo takrat tem lažje zgodilo, ker so dotični, ki so sklepali pogodbo, vendar morali vedeti, katero koristi so v nji skrite. Deželi kranjski bilo bi to le na korist. Tako pa moramo biti v zadnji uri zadovoljni z ostankom onih koristij. Vsaj to reši naj nam osoda mila!

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 15. oktobra.

Pri dopolnilni volitvi za državni zbor v St. Pöltenu je voljen protisemit Ursinn, kateremu so pri ožji volitvi dali konservativci svoje glasove. Volini bo je bil tako hud, ker so nemški liberalci napeli vse sile, da bi zmagali s svojim kandidatom Granitschem. — Češki poslanci so misili nekda sprva tako energično postopati proti Gauču, a pri prvej seji eksekutivnega odbora desuice so se preverili, da bi jih ne podpirali nemški konservativci in Poljaki. Posebno grof Hohenwart se je upiral vsakemu energičnemu postopanju proti vladi. Počakalo se je zopet, da ni pričakovati, da bi se razmere v državnem zboru za Slovane zboljšale, dokler vodi desnico grof Hohenwart, kateri se kako boji višjim krogom zameriti se.

Vnanje države.

Roparji v **Bulgariji** so večinoma ljudje, katere je vlada oborožila, ter je mislila poslati v Makedonijo, da napravijo ustane. Ker je pa vlada pozneje popustila to misel, so pa oboroženci začeli ropati, ker neso imeli druga dela. Tako delajo vladi sedaj njeni lastni pristaši preglavice.

Ker so mnogi listi še vedno trdili, da je **russki** veliki knez Nikolaj Mihajlovič res na ladiji Uruguay pri banketu sovražno izjavil se proti Nemčiji, če tudi je rusko veleposlanštvo v Parizu to stvar že dementovalo, postal je ruski veleposlanik nov jako odločen dementi "Agence Havas". Mnogi pa še sedaj mislijo, da je stvar bila resnična in se oporeka sedaj, ker ne ugaja ruskej diplomaciji. Veliki knez je odkritosrčno povedal, kako mnenje vlada v russkih dvornih krogih, diplomaciji pa vselej taka odkritosrčnost ni po godu.

Na **Francoskem** se sedaj vse javno mnenje bavi s Caffarelovo afero. Pokazalo se je sedaj, da se je korupcija močno razširila v nekaterih višjih krogih. Mnogi hočejo to stvar porabiti v svoje politične namene in obrekujejo svoje nasprotnike, da so bili s Caffareлом v zvezi. Na ta način so očrnili Grevyjevega zeta Wilsona. Bivši vojni minister Boulanger se je izjavil proti nekomu, da je vso to stvar izmisnila si vlada, da bi njemu škodovala, uničivši na ta način več njegovih privržencev. Radikalni listi pa trdijo, da je Ferry našunal nekatere, da naj pri tej priložnosti očrnil Grevyjevega zeta, da bode potem prisiljen Grevy odreči se predsedništvu republike in bode v takem predsedništvu. — Ako bode vlada odstavila generala Boulangera, bode slednji pri prvi priložnosti kandidoval za zbornico poslancev. V zbornici bi pa vladi lahko delal še večje sitnosti, kakor jih sedaj. Najbrž bode ministerstvo to stvar dobro premislilo, in pustilo Boulangera na svojem mestu.

Italijanski zbornici snideta se dne 16. prihodnjega meseca in bode novo zasedanje otvorjeno s prestolnim govorom. Glavna naloga zbornicama bode, da potrdita sklenjene trgovske pogodce, skleneta nov kazenski zakonik in nekatere administrativne reforme za zboljšanje varnosti.

28. t. m. mine 30. let, odkar je sedanj **nemški** cesar prevzel vladarstvo v Prusiji, sprva le kot regent, ker je njegovega brata bil zadel mrvoud. Kralj je pa postal še le dne 2. januvara 1861, ko je umrl njegov brat Friderik Viljem IV.

Norveški ministri so se nekaj sprli. Trije hočejo odstopiti, ako Jakob Sverdrup ostane minister, drugi so pa zanj. Kaj je dalo povod razporu, se pa nič ne poroča.

Angleška vlada si jako prizadeva, da bi zatrila irske lige, a vse njena prizadevanja je brez uspeha. Narod se ne briga za vladne naredbe. V nedeljo je bila liga priredila več taborov in to le v tacih krajih, kjer so podružnice lige že prepovedane. Policia se ni upala razganjati naroda.

Afganski pretendent Eyub han je sedaj v Guzni. To mesto je na jugu Kabula ob cesti, ki drži v Herat, ter je močno utrjeno in precejšnje strategične važnosti. Kdor ima to mesto, lahko ovira zvezo med Kabulom ter Kandaharem in Heratom. Guzni je v pokraji Gilzajev, ki so najhujši nasprotniki sedanjega emira. Pa tudi rod Hazaras nekda ne mara za sedanjega afganskega vladarja. Ta dva rodova utegne spuntati Eyub han. Emir nekda spoznava, da ni več varen v Kabulu ter nema dosti upanja, da bi mogel krotiti uporne robove. Ukažal je zategadel, da se državna blagajnica in njegove dragocenosti odpeljejo v Kanabad, ki je ob cesti, ki drži v Bakdašan. Če so ta izvestja resnična, pričakovati je v kratkem velicih prekucij v Afganistanu.

Dopisi.

Iz Ptuja 14. oktobra. [Izv. dop.] Kar nesmo mogli verjeti, zgodilo se je pretekli ponedeljek; okrajni zastop, kateremu je doba že potekla, volil je ude v okrajni šolski svet, kateremu še le doba poteče junija 1888. l.

Nič neso naši protesti pomagali, volilo se je brez ozira na nje in voljeni so sami prirvženci matere Germanije, mej njimi krščen žid, kojega hčerka je luteranka postala, znani doktor, kateremu so običaji starih Grkov bolj poznati, kakor dotični kazenski §§, ravnatelj tukajšnje gimnazije, ki se v zadnjih časih jako mnogo s politiko bavi, mej tem pa ne ve, da slovenske dijake poučuje ter da bi zanj jako dobro bilo, ko bi si v prostih urah slovenski jezik prisvojil, — ter še dva kimovca, izmej kajih je jeden tako velik prijatelj šolstva, da si je pri zidanji neke nove šole uračunil za 1000 gld., za katero sveto se zdaj s šolsko občino pravda. Žalostno, če bode obveljalo, ter če bodejo prihodnjih šest let takovi ljudje našemu šolstvu gospodovali.

A naši nasprotniki so jako pametni in so že tudi našli neki izgovor, s katerim oni svoj siloviti čin opravičujejo: Prvi okrajni šolski sveti bili so voljeni septembra meseca, torej gre šestletni koledar od septembra do septembra in morajo torej volitve

Dalje v prilogi.

tako razpisane biti, da lehko meseca oktobra novi okrajni šolski sveti nastopijo. A stojte gospoda! Ni li to pravilo tudi veljalo leta 1881, in ni bilo tedaj ničesar protipostavnega, da je okrajni šolski svet še le nastopil meseca aprila 1882 l.? In če se pri okrajnih šolskih svetih tako natančno gleda na to, da ne poslujejo čez svoj čas, zakaj pa pustite okrajni zastop zdaj že skoro celo leto čez svoj čas poslovati?

Zakaj niste o pravem času razpisali volitev v okrajni zastop? Zakaj niste potem skrbeli za to, da bi o pravem času bila potrjena načelnik in njegov namenstnik novega okrajnega zastopa?

Nismo več otroci, ter dobro sprevidimo, da nam tukaj ne merite z jednako mero ter da le nasilstvo tukaj vlada. A mi se bodo branili in uverjeni smo, da bode koncem vendar le pravica zmagala.

Iz Dunajskega Novega mesta 12. okt. [Izv. dop.] (Slovenskim slušateljem živinozdravništva.) Pred dvema letoma bili smo si slušatelji živinozdravništva ustanovili svojo družbo. Redno smo se shajali dvakrat na teden v določenem lokalnu; tu smo se vadili v govorih, deklamacijah, prepevali smo naše milo doneče pesmice ter prebirali naše slovenske časopise. Zraven smo pa tudi nabirali mali davek v prid krajev podružnice „Narodnega doma“; tako na pr. moral je vsak platiti jeden krajcar ustoppine, za vsak vrček popitega piva plačalo se je jeden novčič, za vsako šabško besedo treba je bilo zopet seči po krajcar v žep itd. Tako smo se zabavali in vadili ter združevali „utile cum dulci“. Akoravno nesmo veliko nabrali za krajarsko podružnico, vendar smo dali po naši zmožnosti. Naš princip je: Mi nesmo samo kandidati živinozdravništva, mi smo članovi majke Slave in tej moramo tudi podati svoje moči in jo podpirati gmotno in duševno, ker

Ne samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož storiti je dolžan.

Začetek je obluboval jako mnogo, prav čvrsto smo se zaleteli; ko pa bi morali najbolj teči, smo opešali. Komaj je ostavilo par ustanovnikov Dunaj, že je začela naša reč nazadovati. Vsi pozivi, ki so imeli namen naše družbeno življenju zbuditi iz letargije, bili so „bob v steno“ — naletovali so na gluha ušesa. Še ono krdele, ki je zvesto ostalo prvotni misli, se je naveličalo vedno pridigovati in klicati zgubljene ovčice nazaj v domač hlev — tudi to krdele je onemoglo, zadremalo. Spali smo spanje nepravičnega. Petje, deklamacije, govorji, nabiranje za krajarsko podružnico vse je zginilo; strašna narodna mláčnost se je bila nas polotila. Naši češki kolegi videli tako mláčnost mej nami, neso več zahajali k nam, kar so poprej redno storili. Da bi se že kmalu na bolje obrnilo, da bi že kmalu otajalo solnce ledeno skorjo okolu naših v zimsko spanje pogreznjenih srca. In sedaj je ravno pripraven čas začetkom novega šolskega leta.

Na delo torej, dragi kolegi, mili sinovi majke Slave! Proč z mláčnostjo in lenobo. Pokažimo, da smo Slovenci, pravi Slovenci, ki ljubimo napredok in naš mili slovenski narod iz globočine svojega srca. Proč z mláčnostjo in na njeno mesto naj stopi sveta domovinska naudušenost in mladeniška vztrajnost. Sej nam sedaj ni še potreba posebnega narodnega junaštva, ali prenapetega fanatizma — od vsacega pa tirjamo, ki ga je rodila slovenska mati, da stori nekoliko za našo reč ter po svoji zmožnosti podpira naše narodne težnje. To je mala zahteva, katero vsak lahko spolni. Ne bodimo podobni onim, o katerih sv. pismo govori, da nese „krop ne voda“.

Vstrajnost, odločnost, sloga in domovinska ljubezen premagajo vse zapreke. Pokažimo svetu, da nesmo le z besedo naudušeni, v dejanji pa mrtvi udje Slovanstva; pokazimo dejansko, da hočemo vedno delati v prid majke Slave, dokler nas koščena Morana ne potaplje s svojo hladno roko. Kaj pa je vendar lepšega, kot sedaj se dobro izobraziti, da bodo v prihodnosti mogli kot vrli, zvesti sinovi Slave nastopiti v javnem življenju. Osrčimo se, združimo se še tesneje, vzbudimo si zopet v zadnjih zdihljih pojemanjo družbo. Delajmo s podvojenimi močmi v naš prid in v blagor majke Slave. Obljubimo, prizemimo, da zanaprej hočemo vedno po svojih močeh delati v prid, v blagor domovini in mitemu našemu narodu.

Dani se, zjasnilo se nam bode obzorje, treba je le neupogljivega poguma in vstrajnega dela, v kar nam pomozi Bog.

Podvorniki.

Iz logaškega okraja 14. oktobra [Izv. dop.] Naj nadaljujem svoj zadnji dopis o uradih.

Glavar gosp. dr. Russ pravi dalje, da trde Planinci, da je vladal mir, dokler so bili uradi v Planini in da je vse vznemirjeno, odkar so uradi zapustili ta kraj. Da se zopet mir povrne, je potrebno, da se uradi zopet v Planino presele.

Cel glavarstveni okraj ima zelo neugodno lego. V daljavi meri čez 100 k. m. in v širjavi povprek okoli 20 k. m. Teško je torej pravo zadeti. — Do Gorenjega Logatca potrebujejo sedaj tisti Cerkničani, ki se vozijo od Cerknica do Rakeka in od Dolnjega do Gorenjega Logatca in ki se poslužujejo železnice pol drugo uro, oni pa, ki hodijo in se samo po železnici peljejo $2\frac{1}{2}$ uri. V Lož rabijo Cerkničani peš tri ure, z vozom pa pol drugo uro. Cerkniška občina šteje 5000 duš, od teh spada 1400 duš na Cerknico. Cerknica ima štirirazredno ljudsko šolo, dekanat in 90 obrtnikov in trgovcev. Ako se pridružijo tej občini še St. Viška fara, ki obstoji iz katastralnih občin Osredek, Ravne, Kremence, Štrukljevec, Krajnec, Jeršice, Cajnarje in Otave in ki spadajo zdaj k bloški županiji, še katastralni občini Rakek in Uaec, ki spadata zdaj k planinski županiji, potem šteje cerkniška županija 8209 duš, in bi plačevala 19.646 gld. direktnega davka. Ako bi se torej za vse te kraje napravila posebna sodnija, padlo bi število prebivalcev sedanjega logaškega okraja od 14.045, ki plačuje 39.162 gld. direktnega davka na 7226, ki bi plačeval 21.705 direktnega davka; število prebivalcev ložkega sodniškega okraja bi se znižalo od 9247, ki odražuje 18.968 gld. direktnega davka, do 7857, ki bi odražoval 16.779 gld. direktnega davka. Taka nova sodnija v Cerknici stala bi državo na leto okoli 4000 gld. V tem znesku zapopadeni so tudi troški za davkarijo.

V alpinskih nemških deželah je več kot štiri deset sodnij, ki štejejo manj kot 7000 duš, mejetni je sodnija St. Gilgen, ki nima celo 2000 prebivalcev. Ko bi se Cerkniška občina ložki sodniji pridružila, potem bi štela ta sodnija 14.246 duš, Logatec pa samo 9047 duš. Mesto Lož šteje 630 prebivalcev in ima 44 obrtnikov in trgovcev. Na tak način bi postal Lož sodniški okraj, ki bi imel prav obilno opravila. Torej bi moral biti tukaj izvrstno sodniško objekt. A tako bi se teško dobilo, ker noben se ne poda rad v od železnice preveč oddaljene kraje. — Zdaj se gleda na to, da se napravljajo močni centri tik železnice.

Pot od Dolenjelogaškega kolodvora do Gorenjelogaškega grada iznaša 27 km. Če se ne napravi nova sodnija v Cerknici in če se ne pridružijo Cerkničani k ložki sodniji, potem je premestanje uradnij iz Gorenjega v Dolenji Logatec za 10.000 prebivalcev od 14.000 ugodnejše, pa le pod pogojem, da se Cerkničani in Rakovčani železnice poslužijo. Ako se pa to ne zgodi, potem je v tisti meri Gorenji Logatec na boljem. Vožnja po železnici iz Rakova do Logatca in iz Logatca do Rakeka velja za osobo 36 kr. Vsako leto izda se mej tema dvema postajama in sicer iz Rakova do Logatca 6000 in iz Logatca do Rakova 4000 voznih listov. Sme se računati, da ima 70% od voženih se osob pri urah opravila.

Gospod glavar poudarja na dalje, kaj da govoriti za Dolenji in kaj za Gorenji Logatec, obširno govoriti tudi o Rakovcu, kamor se stekajo ceste iz Kočevja in s Hrvatskega in pravi, da bo na višjem mestu to le predlagal, da naj se napravi za Cerknico poseben sodniški okraj, če se to ne da izpeljati, naj se pridruži Cerknica k ložki sodniji in vse uradnije naj ostanejo v Gorenjem Logatci, če se ne uresniči želja Cerkničanov, potem naj se odločijo samo katastralne občine Mlaka, Žirovnica in Grašovo od logaške sodnije in naj se pridružijo Ložu, in naj ostanejo potem vsi uradi v Gorenjem Logatci, ali pa naj se presele v Dolenji Logatec ali pa na Rakova. Na prošnjo g. glavarja glasovali so o tem navzočni povabljeni gospodje, a glasovanje je pokazalo, da je teško vsem interesentom ustreči.

Naj merodajni krogi to stvar dobro preudarijo in naj to ukrenejo, kar odgovarja dejanskim razmeram, resnici in pravici.

Ko se je pričelo pogovarjanje o postavnem načrtu občinskega reda za Kranjsko, o kojem se ima bodoči deželni zbor posvetovati, poprime za besedo c. kr. okrajni glavar g. dr. Russ ter poudarja osobito to, da bi bili vsi deželni poslanci jedini v tem, da nam dano namesto dosedanjega zelo pomankljivega občinskega reda dobro novo postavo.

To bi se moralno tem bolj želeti, ker se sedaj nikakor ne more ustreči najbolj opravičenim občinskim ali posameznim krajev željam, ako bi se hoteli

posamezni kraji ločiti. Nadalje poudarja dr. Russ, da se nahajajo v logaškem okraju pomankljivosti v občinskem gospodarstvu le v nekaterih občinah toliko, kakor so te sploh v okrajih na Gorenjskem, ter da se ne sme soditi pri posvetovanji kake postave z malega lokalnega stališča, ampak, da se mora ozir jemati na skupno celoto.

V posameznih logaških občinah spominja že danes marsikaj na novi načrt, kajti tukaj se nahajajo že popolnoma krepke velike občine z občinskimi tajniki in tudi podzupani so tukaj starodavna načrda.

Namen postavnega načrta, ki se ne da kratko malo odstraniti, je vendar ta,

1. da se dà na Notranjskem faktično se nahajajočim razmeram solidno postavno podlago,

2. da se stavijo področju glavne občine in

3. da se upelje redno gospodarstvo v onih krajih, kjer se nahajajo dandanes še popolnoma zmešane občinske razmere.

Na to navaja g. glavar še nekatere podrobnosti postavnega načrta, ter prosi naposled navzočne, da bi mu svoje mnenje razodeli.

Deželni poslanec, g. Hinko Kavčič, poudarja v daljšem govoru, da se mu zdi postavni načrt zlasti gledé naloženega nastavljenja občinskih tajnikov nevaren, kajti občinskemu gospodarstvu narasti bi neznansi stroški, ker v velikih občinah bi ne zadostoval jeden, ampak kmalu bi se zahtevala dva in celo trije tajniki, in tako bi se kmalu tudi podobčine prisilile, da bi morale imeti za svoje opravila tajnika. Slednji bi se tudi opravila okrajne kase pri cestnih rečeh naložila velikim občinam.

Gospod Hinko Kavčič čisla in ceni visoko vrednost postavnega načrta, toda on misli, da je treba tukaj zlasti gledé vprašanja troškov previdnosti.

Premisleka vredno je tudi to, da terja postavni načrt celo, da mora biti vsak občinski tajnik izprasan jurist.

G. dr. Russ odgovarja predgovorniku, da je njegovo mnenje preveč pesimistično. Pred vsem pravi, je mnenje napačno, da zahteva načrt, da bi se smeli le izprašani juristi občinskimi tajniki imenovati. Postavni načrt sicer govori o izpitih, a te izpite bodo zamogli gotovo napraviti tudi oni bolj inteligenčni ljudje, ki so si v uradih zvedenosti in postavnega znanja prisvojili. Plače tacih ljudij torej tudi ne bodo prouzročile prevelikega bremena občinam.

Tudi ne da se nikakor misli, da bi morala imeti na primer Cerkniška občina, ki šteje 5000 duš in kateri zadostuje sedaj popolnoma jeden tajnik, pozneje dva tajnika, ker bi morala prevzeti tudi opravila cestnega odbora. Že sedaj učudeje le jeden član cestnega odbora opravila za tukajšnje ceste in to opravilo je nekaka častna služba, ki dotičnega nikakor ne obtežuje; zakaj bi se tedaj tako opravilo ne moglo prepustiti jednemu odborniku, glavne občine? Tudi se ne more nikakor misli, da bodo občinski predstojnik nove glavne občine kar rok križem držal in vse opravke svojemu tajniku prepusčal.

Še manj se more trditi, da potrebuje podobčinski predstojnik za svoje področje tajnika; ali imajo male kmetske občine na Gorenjskem, ki opravljajo celo samosvoje področje občinske tajnike?

Zlasti na Gorenjskem in tudi v drugih krajih bode za kmeta velika dobrota, da bo mogel svoje prošnje na politične oblastnike pri glavnem občinskem uradu dati zapisati. Dandanes pa mora kmet v ta namen daleč od svojega doma k določeni oblastnici hiteti ali pa kje drugej drag denar za prošnjo potrositi. Pri tacib okolščinah trpi mošnjica davkoplačevalca bolj, kakor če bi se ji naložila višja naklada od 2 do 3%, katere bi se utegnil morebiti kdo batil.

Vzemimo, — toda ne pritrjujemo, — da bi tudi v resnici postava davkoplačevalcem naložila nova bremena, vendar bi bil tak majhen strošek popolnoma neznanen, ako se pomisli, da bi se doseglo v občinah redno gospodarstvo.

Ko sta potem še župan g. Mulley in občinski svetovalec g. Mayer poudarjala potrebo občinskih tajnikov v podobčinah, izrekajo vsi navzoči jednoglasno naslednje mnenje:

1. da ne narasejo deželi in občinam večji stroški,

2. da postanejo že sedaj v okraji obstoječe velike občine glavne občine,

3. da ostane do sedaj v okraju obstoječi zloček tudi za naprej jednak mej podobčino in glavno občino in da se mora področje obeh natanko postavno omejiti in

4. da se imajo glede izročenega področja natančne določbe o njegovi obširnosti izdati, pritrjuje zbor postavnemu načrtu novega občinskega reda za vojvodino Kranjsko.

O tem važnem vprašanji izrečem tudi jaz v kratkem svoje mnenje.

Konečno predlaga g. glavar, da se naprosi slavna okr. kmetijska družba, da upelje za Postojinski in Logaški glavarstveni okraj in za Vrhniki sodniški okraj krajne razstave, kjer se bode razstavljala živila, poljski in obrtniški pridelki. Take razstave uplivajo na Štajerskem prav dobro na poletje, obrtnijo in kupčijo. Kakor povsod bode tudi tukaj država, dežela in c. kr. kmetijska družba taka podjetja podpirala. Take razstave naj se načrtovali vsako leto v drugem večjem kraju. Ta predlog se jednoglasno vsprejme.

Dolžnost nas veže, da izrekamo c. kr. okr. glavarju, g. dr. Russ-u, za njegov trud toplo za hvalo.

Domače stvari.

(V državnem zboru) interpelovali so včeraj poslanec V. Pfeifer in drugovi zaradi razprtitev gimnazije v Kranji.

(Gosp. župnik Martin Mednyánsky) znani rodoljub in prvoroditelj slovaški, ustavl se je danes, potupoč iz Trsta, za malo časa v Ljubljani, da si ogleda tukajšnje narodne zavode. Iz njegovih ust čuli smo marsikaj zanimivega o razmerah slovaških in o Madžarovem kruntem postopanju.

(Vicomu H. Begouenu) na čast zbral se je včeraj več narodnjakov v gostilni pri „Slonu“, kjer je bila prosta zabava in mnogo umestnih napitnic. Mladi Francoz, ki se jako živo zanimala za vse naše razmere, odpotuje jutri v Zagreb in potem dalje proti vzhodu.

(Imenovanje.) Gosp. J. Rezori imenovan je pravim višjim nadzornikom tabačne tovarne Ljubljanske, katera je, kakor smo že zadnjič povedali, uvrščena v prvi razred ter na istej stopinji, kakor tovarna v Sedlci, v Viniki in v Hainburgu. Na Ljubljanski tovarni je sedaj 15 uradnikov, 7 poslovodij in do 2000 delavcev, ki izdelajo na leto 108 milijonov smotk in 60 milijonov smotčič.

(Gosp. notar Josip Kavčič), znani rodoljub, preselil se je iz Komna v Gorico, kjer je že davno trebalo našnega notarja.

(Umrli) je včeraj zvečer ob 10^{1/4} uri v Ljubljani g. Ernst Faber, deželni poslanec kranjski in gozdarski mojster, po kratki bolezni v 62. letu svoje dobe. Pogreb bode jutri popoludne ob 1/25 uri.

(Umrli) je danes zjutraj nagloma, zdaj v Velikih Laščah na počitnicah pri svojih starših bivajoča Marija Kresnik, sopoga znanega slovenskega rodoljuba dr. Petra Kresnika, diplom. inženéra in privatnega docenta na veliki šoli na Dunaju. Labka jej zemljica!

(Vreme) še vedno tako neugodno. Dežuje neprestano, po Gorenjskem pa naletava sneg. Vode so močno narastle ter stopile deloma čez brege. Sava preplavila je, kakor čitamo v hrvatskih listih nabrežje pri Maksimiru in vas Trnje.

(Učiteljsko društvo za Sežanski šolski okraj) je v svojem zborovanju v Dutovljah dne 13. oktobra imenovalo svojim prvim častnim članom gosp. Jana Legota iz Prage.

(„Narodna Čitalnica v Celji“) priredi v torek 18. t. m. ob 8. uri zvečer na čast in k sliši vesa, kako zasluznega gosp. Jožeta Žičkarja, bivšega vikarja v Celji in zdaj župnika v Vitanji, v čitalnični dvorani banket, kateremu se uljudno vabijo vsi Celjski in zunanjci čitalnični udje, ki naj blagovolijo naznaniti svojo udeležbo čitalničnemu odboru naj pozneje do pondeljka, to je 17. t. m. zvečer.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Sofija 14. oktobra. Metropolit Klement prosil je za avdijencijo pri knezu, da bi izrazil svoje lojalno mišljenje nasproti prestolu. Ta pojav vzbudil velikansko senzacijo in zmanjša se kot prvi korak na potu približanja Cankovcev.

Pariz 14. okt. Boulanger bode, dokler traje njegova kazen, poveljništvo oddal drugemu generalu. „Agence Havas“ zanikava vest, da bi bili nekateri poslanci sklenili, izvoliti Boulangera v Parizu poslancem, ko bi se mu poveljništvo odvzelo.

Poslano.

Neizogibljivo! Sto besedo začenja se anonsa v današnji štovlki, katera priporoča novo, po slavnem zdravniku dr. Pinkas-u izumljeno sredstvo, Roborantin (ase utvarjajoča tekočina), katero je pri izpadanju las, plešč, golobradačih in osivelih že neverjetno mnogo koristilo in doslej v svojih uspehih ni bilo še doseženo. Nečemo na dolgo in široko razkladati ter hvaliti to iznajdbo, kakor bi služila, temveč opozarjamо p. n. čitatelje na dotično anonsu in priporočamo poskusiti s tem sredstvom. Ako ne bi imelo uspeha, pripravljen je izumitelj denar brez ugovora povrniti.

Tujci:

14. oktobra.

Pri stonu: Nagy, Neuhauser, Rosanis, Limberger, Fischer z Dunaja. — Linner iz Prage. — Korač iz Inostre. — Wolf iz Heinzbacha. — Grichmann iz Lepih lip. — Nanai iz Gradca. — Rabic z Ljucnega. — Mayer z Reke.

Pri mestu: Fuchs, Tempeš z Dunaja. — Spitz iz Pečuha. — Kriger iz Ptuja. — Baroda Zo s, Götzl z Bleja.

Pri avstrijskem cesarju: Forte iz Celja. — Zorko iz Lukovice.

Pri Virantu: Hočevar iz Velikih Lašic. — Fortuna, Plantan iz Zatičine. — Kristan iz St. Vida — Požek iz Podbreza. — Sediak iz Kopanjs.

Umrl so v Ljubljani:

14. oktobra: Ernest Faber, deželni poslanec, 62 let, Dunajska cesta št. 9, za slučajico.

V deželnej bolnici:

12. oktobra: Gustav Stobec, delavec v sin., 2 dni, za oslabljenjem.

13. oktobra: Ivana Vrhovec, gostija, 63 let, za kapom.

14. oktobra: Anton Narobe, delavec, 35 let, za plučnim edemom.

Tržnecene v Ljubljani

dné 15. oktobra t. l.

	gl. kr.	gl. kr.	
Pšenica, hktl.	5/22	Špeh povojen, kgr.	— 64
Bež,	4/22	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	3/25	Jajce, jedno . . .	— 25
Oves,	2/44	Mleko, liter . . .	— 8
Ajda,	4/22	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	3/90	Telejeje . . .	— 50
Koruza,	4/39	Svinjsko . . .	— 60
Krompir,	2/32	Koštrunovo . . .	— 32
Leđa,	12 —	Pišanece . . .	— 50
Grah,	13 —	Goldob . . .	— 15
Fiziol,	11 —	Seno, 100 kilo . .	— 241
Maslo,	1 —	Slama . . .	— 196
Mast,	64 —	Drva trda, 4□ metri.	— 640
Špeh frišen,	60 —	mehka, . . .	— 410

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Močrina v mm.
7. okt.	7. zjutraj	729 50 mm.	6°0' C	sl. zah. obl.	21-80 mm.	
2. pop.	726 10 mm.	6°8' C	sl. vzh. dež.			
9. zvečer	725 81 mm.	4°8' C	sl. zah. d. jas.	dežja.		

Srednja temperatura 5°8', za 6°0' pod normalom.

Dunajska borza

dne 15. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 81/25	gld. 81/10
Srebrna renta	82/45	— 82/45
Zlata renta	112 —	— 111/90
5% marečna renta	9/25	— 9/15
Akcije narodne banke	883 —	— 8 4 —
Kreditne akcije	283 —	— 282/75
London	125 45	— 125/49
Rebro	—	—
Napol.	9 93 1/2	— 9 93 1/2
C kr. cekini	5 93	— 5 93
Nemške marke	61/40	— 61 42 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	129 gld. 20 kr
Državne srečke iz l. 1864	100 "	167 " 50 "
Ogerska zlatna renta 4%	104 —	— 50 "
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	100 gld.	118 " 75 "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati last. listi	125 —	— 40 "
Prior. oblig. Elizabethine zapad. železnice	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99 —	— 80 "
Kreditne srečke	100 gld.	178 " 50 "
Rudolfove srečke . . .	10 —	— 75 "
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	— 111 " 25 "
Tramway-društvo velj. 170 gld. a. v.	228 "	— 75 "

Vozni listi za vožnjo po železnici in po morji v

 AMERIKO
pri c. kr. konc. Anchor Line,
Dunaj, I., Molowratring 4.

Zahvala.

Za premnoga dokazila globkega sočutja mej bolezinja in o priliki smrti svojega sedaj v Gospodu počivajočega sopoga, oziroma očeta, gosp.

JANEZA FLÖRE-TA,
rač. oficijala pri deželnem knjigovodstvu,

za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu, za ginljivo petje v pokopališki cerkvici in za podarjene krasne vence izrekata p. n. dotočnikom naj prisrčnejšo zahvalo.

(761)

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1885. l.

Josipina Flöre, Makso Flöre,
sopoga. c. kr. kadet. sin.

Mlekarska zadruga v Ljubljani

naznanja s tem p. n. slav. občinstvu, da je pridobil dve prodajalnici, in sicer prvo

na Kongresnem trgu št. 14,

(poleg „Zvezde“), drugo

(760-1)

na Rimski cesti št. 9,

(nekdanja bramborska vojašnica), katere prodajajo

mleko, maslo, smetano in sir

od zadruge, in sicer mleko I. vrste po 8 kr., na pol posneto mleko po 5 kr., najfinjše surovo maslo 1 gld. 40 kr., izvrstni Švicarski sir po 88 kr. kilo, Švicarski sir (Groyer) po 72 kr. kilo, namizni sir I. vrste po 80 kr. in II. vrste po 60 kr.

Ker je s tem želji mnogih ustrezeno; nadeja se odbor zadruge, da bode slav. občinstvo v obilni meri posluževalo se mleka in mlekarskih proizvodov, kateri so gotovo fini in iz zanesljivih kmetij.

Naznanilo podjetja.

Usojam si udano naznanjati, da sem svojo prodajalno, v katerej imam vsakovrstne ure na prodaj, odpril

na Dunajske ceste št. 16, v Matijanovi hiši, poleg civilne bolnice,

Tu se tudi ure dobri in ceno popravljajo. — Prosi se za obični obisk.

FRIDERIK HOFFMANN, urar, poprej vodja tvrdke Viljem Rudholzerjeva vdova.

Nepremočljive plahte za vozove

v različnih velikostih in raznih bažah, dobē se vedno po nizkih cenah pri

Razglas.

Za oddajo gradbe pri šolskem poslopji v Št. Jurji — za katero so stroški s tlako vred preudarjeni s 3460 gld. 33 kr. — razpiše se zmanjševalna dražba na

27. oktobra 1887

ob 9. uri dopoludne v šoli v Št. Jurji.

Kdor se hoče dražbe udeležiti, imel bode uložiti 10%ni vadij.

Dražbeni pogoji, načrt in proračun stroškov izvedo se pri c. kr. okr. šolskem svetu v Kranji.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji,
dan 10. oktobra 1887.

Tako delujejo.

Uspeh zajamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnjen, pri katerem ostane moj sigurno delujejoči

ROBORANTIUM

(brado ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plešah, izpalih in osylih laseh. Uspev po večkratnem močnem utrenju zajamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. Edvardu Mahr-u; v Trstu A. Praxmarer, P. Prendini; v Gorici lekar C. Cristofolotti; v Reki lekar J. Gmeiner; v Celji Ed. Pellé; v Mariboru J. Martinz; v Gradiči: Kasp. Roth, Murplatz 1.

Tam se tudi dobi:

Eau de Héhé, orijentalsko lepotilno sredstvo, ki narja nežnost, belino in obilnost telesa, odstranjuje pege in lase. cena 85 kr.

Ni sleparja! (251-11)

ŽELODČEVA ESENCA

lekarija Piccoli-ja
v Ljubljani.

Ta esanca, ki se nareja po nekem receptu gospoda dr. E. viteza Stička, c. kr. vladinega svetovaleca in deželnosanitnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčeve in trebusne bolezni, odpravila telesno zaprte, zlato žilo itd. glej navod, ki je vsakej st klenici pridejan. — Izdelovalatelj jo pošilja v zaboljških po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštne stroške trp. p. t. naročniki. — Te steklenice prinašajo po 15 kr. jedno lekar Rizzoli v Rudolfovem in večina lekarja na Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih. (5-40)

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani prodajajo se

Jurčičevi zbrani spisi
po znižani ceni.

1. zvezek: Deseti brat. Roman.

2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.

3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobil. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrban Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.

4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojnine. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klošterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.

5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški văpet. Povest. — III. Sin kmetskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipatobaka. Povest. — VI. Vojni krajini. Povest.

6. zvezek: I. Sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telečja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankoveci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokor delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja roličnega agitatorja.

Zvezek po 60 kr., eleg. vezan po 1 gld. Dobriki, ki dobitajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr. izvod, ako si naroči skupno najmanj deset izvodov.

Prodajajo se v (79-59)

„NARODNI TISKARNI“
v Ljubljani,

Kongresni trg, Gledališka stolpa.

Slav. občinstvu naznanjam, da sem svojoj

sodarsko obrt

iz Gradišča št. 16 preseli

na Rimsko cesto št. 12.

Priporočam se p. n. slav. občinstvu še nadalje, da me blagovljeno počasti z naročili.

Ivan Papež,
sodar.

Fin med v satovji

a kilo 60 kr.

dobiva se pri (672-9)

OROSLAVU DOLENCU

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 10.

Pošilja se tudi po pošti od 1 kilo naprej proti povzetji ali predplačili.

Nikakih zobnih bolečin več.

če se rabi svetovnoslavna in pristna o. kr. dvor. zobozdravnika

D.R. POPP A Anatherin- ustna voda

Boljša kakor vsaka druga zobna voda kot praeservativno sredstvo proti vsem bolečinam zob in ust. Preskušena voda za grgranje pri kroničnih vratnih bolezni in neobhodno potrebna pri rabi mineralnih vod. — Velika steklenica po gld. 1.40, srednja po gld. 1 in mala po 50 kr.

Uspeh je zajamčen, če se tečno tako rabi, kakor je predpisano.

V zvezi z ustno vodo in

dr. POPP-a zobnim praškom in zobno pasto

dobé se

vedno zdravi in lepi zobje,

kar je za ohranjenje zdravega želodca velike važnosti.

Dr. Poppa zobra plomba

je najboljša, kdor hoče sam zadelavati otle zobe, s čimer se odstrani smrdljiva sapa.

Dr. Poppa zeljiščno milo

se je z velikim uspehom uvelo proti izpuščajem kože vsake vrste in je tudi

posebno izvrstno za kopeli.

Arom. zobra pasta v kosih po 35 kr. Anatherin zobra pasta po gld. 1.22. Vegetabilski zobični prašek po 63 kr. Zobra plomba po gld. 1. Zeljiščno milo po 30 kr.

Pred kupovanjem ponarejene Anatherin zobra vode se izrecno svari, ker ima v sebi zdravju škodljive primesi, kakor je analiza pokazala. (342-15)

Pismene naročbe izvršujejo se proti poštnemu povzetju.

Gjavna zaloga: Dunaj, I., Bognergasse Nr. 2.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarjih J. Swoboda, V. Mayr,

U. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, G. Piccoli, daje pri trgovcih C. Karinger, Vaso Petričič, Ed. Mahr, P. Lassnik, bratje Krisper; v Postojini: Fr. Baccarelli, lekar;

na Krškem: F. Börmches, lekar; R. Engelsberger, trgovina z galanterijskim blagom; v Idriji: J. Warto, lekar; v Kranji: K. Savnik, lekar; Martin Pettau, trgovec; v Škofje Luki: C. Fabiani, lekar; v Kočevji: J. Braune, lekar; v Ajdovščini: M. Guglielmo, lekar; v Litiji: J. Beneš, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Novem mestu: F. Haika, D. Rizzoli, lekarja; A. Gustin, trgovina z galanterijskim blagom; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Crnomlji: J. Blažek, lekar; v Vipavi: A. Leban, lekar.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoč se za mnogostransko zaupanje mojim častitim kupovalem in naročevalcem izmej mestjanstva in velečastite duhovščine, si usojam naznanjati, da imam za

jesensko in zimsko sezono

v zalogi najboljše angleško, francosko in moravsko blago in se priporočam tedaj velečastitemu p. n. občinstvu za narejanje oblek po najmodernejšem kroji z zagotovilom jako realne in kolikor može cene postreže.

Z velespoštojanjem

F. CASSERMANN,

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 6, v Pausch-in-ovej hiši. (565-10)

V „NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani

so izšle in se dobivajo po znižani ceni sledeče knjige:

Ivan Zbogar.

Zgodovinski roman. Spisal Charles Nodier, poslovenil J. Kržšnik. — Ml. 8°, 198 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Za dragocenim korenom.

Povest iz življenja kitajskih pogozdnikov. Spisal A. J. Makšimov. Poslovenil J. P. — Ml. 8°, 141 strani. Stane 20 kr., po pošti 25 kr.

Seiski župnik.

Roman. Spisal L. Halévy, poslovenil Vinko. — Ml. 8°, 203 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 609 strani. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Pariz v Ameriki.

Roman. Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil Stat nominis umbra. Ml. 8°, 535 strani. Stane 50 kr., po pošti 55 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 122 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

No v.

Roman. Spisal Turgenjev, poslovenil M. Málorh. — Ml. 8°, 32 pôl. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Casnkarstvo in naši časniki.

Spisal * * * Stat nominis umbra. Ml. 8°, 19 pôl. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Trije javni govori.

Tri dni v starem Rimu. Govoril prof. Fr. Wiesthaler. — Ženstvo v slovenski narodni pesni. Govoril drd. Ivan Tavčar. — Jeanne d' Arc, devica orlaška. Govoril p. o. Fr. Šuklje. Ml. 8°, 134 strani. Cena 20 kr., po pošti 25 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznanke knjige:

1. zvezek, ki obsegata: Stenografska, spisal dr. Ribic.

— Životospisje, spisal Rajč Bož. — Prešerni, Prešerin ali Preširen, spisal Fr. Levstik. — Telecia pečenka, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribic.

— Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trstvo z grozdjem na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinje. Velja . . . 15 kr.

V. zvezek, ki obsegata: M. Holdenis, roman, francoski spisal Viktor Cherbiliez, poslovenil Davorin Hostná, Velja . . . 25 kr.

Za oba zvezka naj se priloži še 10 kr. poštnine, za posamezne zvezke pa 5 kr.

Kuverte s firmo

priporoča po nizkej ceni

„NARODNA TISKARNA“

Plznsko zimsko pivo.

Usojamo si s tem naznanjati, da se bode **točarenje našega**

zimskega piva

pričelo dne 17. oktobra t. l.

Meščanska pivovarna v Plznu,
ustanovljena leta 1842.

Glavna zaloga v Gradci pri F. SCHEDIWY,
Annenstrasse 19. (750—2)

Otvorenje kavarne.

Podpisani uljudno naznanja slav. občinstvu,
da je z dnem 15. oktobra t. l. otvoril novo
kavarno
na Dunajski cesti Frölichova hiša,
(poprej restavracija g. Šunke),
ter si bode vsestransko prizadeval po svoji moči
ustrezati p. n. gostom z dobro pičajo in postrežbo,
z mnogobrojnimi slovenskimi in nemškimi časopisi.

↔ Črna kava po 10 kr. ↔

Častitemu občinstvu se najtopleje priporoža
za mnogobrojni obisk z velepoštovanjem

(759—1) Jože Kramar, kavarnar.

Spedicijski bureau za ces. kr. avstrijske državne železnice

Nasproti **JOSIP STRASSER** Nasproti
kolodvora. v Inšpruku na Tirolskem. kolodvora.

Potovalna posredovanja v vse kraje.

Natančnejna izvestja za vse obhode.

Kombinovani in mejnaročni obratni obhodi.

Specijalne uredbe za planinske obhode.

Vozni bili za Severno in Južno Ameriko, Afriko, Avstralijo itd. itd. (104—31)

Rotterdam | vozijo vsako nedeljo
Iz in Amsterdam } prekrasni parniki od ces. kr.
Amsterdam } avstrijske vlade

koncesijonovane nizozemsко-ameriške
parniške družbe v Novi York.

Iz Inšpruka via Arlberg je najkrajša in najcenejša pot.

Za izdelavo nagrobnih spomenikov

iz različnih marmorov, po najnovejših obrisih,
sploh za vse v kamnoseško stroko spadajoča
dela, posebno cerkvena, kakor tudi za razne
poprave, priporočam se prečastiti duhovščini in
slavnemu občinstvu, zagotavlja točno in ceno
izvrsteve.

Delavnica moja je poleg parnega mlina
(Dampfmühle), podružnica tlik mesarskega
mostu, kjer se vsprejemajo manjša dela in poprave.

Z odličnim spoštovanjem

VINCENC ČAMERNIK,
kamnosek v Ljubljani.

Gostilnica „Pri Tomlešku“

Stari trg št. 11.

Častitim dosedanjim svojim gostom v prejšnji gostilnici „Pred mostom“ ter sploh vsemu slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel z današnjim dnem gostilnico „Pri Tomlešku“ na Starem trgu št. 11. — Stregel bodem

z dobrim dolenskim vinom, starim in novim; Mengiškim
pivom; dobro, ukusno, gorko in mrzlo jedjo.

Za mnogobrojni obisk se priporoča s spoštovanjem

Karol Pance,
bivši gostilničar „Pred mostom“.

(753—2)

Gostilna LJUBLJANSKE ČITALNICE

oddaja se s 1. aprilom 1888. v najem.

Ponudbe vsprejema in najemne pogoje naznana
predsednika namestnik gospoda Mihail Pakič v
Ljubljani. (783—3) ODBOR.

J. & S. Kessler v Brnu,

Ferdinandove ulice št. 7—5 n.,
razposilja po poštnem poveziji naslednje imenovano blago, kar
se tiče baže in izdelave, mnogo **boljše in za 20% ceneje**
proti všakoj drugoj konkurenči.
(715—2)
Uzorek zastoji — Kar ne ugaja, se nazaj vrane.

Moške srajce,
Klatovske, bele ali barvane,
Ia. gld. 1.80, Ila. gld. 1.20.

Delovske srajce
iz dobrega oxforda, 3 komadi
gld. 2.—.

Moške gace,
iz barhanta, platna ali croisé,
3 pare I. gld. 2.50, II. gld. 1.80.

Moški obujki (žoki)
za zimo, bele in barvaste, 6 parov gld. 1.10.

Kape iz pliša
za moške in dečke, 6 komadov gld. 1.50.

Popotni plajdi,
350 metra dolgi, 160 metra
široki, gld. 4.50.

Posobna preproga,
močne baže, 1 ostanek 10 do
12 metrov, gld. 3.50.

Jute-zastor,
turški uzorec, — kompletni,
gld. 2.80.

Pregrinjalna garnitura,
1 prt in dve posteljni pregrinjali iz
ripih gld. 4.50, iz jute gld. 3.50.

Posteljne odeje
za zimo, iz rouge ali eretona,
elegantno prešite, gld. 3.—.

RJUHE,
brez šiva, 2 metra dolge, gld. 1.50,
— slamnjenča, 2 metra dolga, Ia. gld. 1.40, IIa. 90 kr.

Konjske šabrade,
težke baže, z barvastimi kraji, 190 cm. dolge, 130 cm. široke, Ia. rumene
gld. 2.50, IIa. rujeva gld. 1.50.

KANEVAS
za posteljne prelike (1 kos 30 Du
najskih vatlov), Ia. gld. 6.—, IIa. gld. 5.20.

Atlas-Gradl
za posteljne prelike (1 kos 30 Du
najskih vatlov), Ia. gld. 7.50, IIa. gld. 5.50.

Univ. med. dr.

EMIL BOCK,

docent za zdravljenje očij in bivši I. asistent
I. klinike za oči vseučilišča na Dunaji,
zdravi od 17. dne oktobra od 9.—11.
in od 2.—3. ure specijelno

očesne in ušesne bolezni.

Revne tudi zastonj.

(758—1)

V Ljubljani, Stari trg št. 2.

Mizni prti,
platneni, v vseh barvah, 3 kom.
1/4 gld. 2, 3 kom. 1/4 gld. 1.

Prtiči,
platneni, 1/4 v kvadratu, 6 komadov gld. 1.20.

Otirače,
platn. dantša, 6 kom. z resami
gld. 1.80, z okrajki gld. 1.20.

Domače platno,
trdne baže (29 vatlov) 1 kos
5/4 gld. 5.50, 1/4 gld. 4.20.

ŠIFON
za moško in žensko perilo, 1 kos (30
vatlov), Ia. gld. 5.50, IIa. gld. 4.50.

OXFORD,
najnovejši uzorec, 1 kos (29
vatlov) gld. 4.50.

Prostjevski barhant,
1 kos (9 vatlov), bel ali rudeč
gld. 6, moder ali rujav gld. 5.

Dr. FRAN ZUPANC

povrnil se je iz svojega znanstvenega potovanja in ordinira zopet
kakor poprej **vsak dan dopoludne od 9.—10. ure,**
popoludne — izvzemši nedelje in praznike — **od 2.—3.**
ure v svojem stanovanju **Šelenburgove ulice št. 3.**
I. nadstropje. (746—3)

Vsem, kateri zidajo ali popravljajo kako poslopje, ali sploh po
trebujejo **železnino**, naj bode priporočena zaloga
železja in vseh v to stroko spadajočih stvarij

ANDR. DRUŠKOVIČ-a,

poprej **JAKOB NEKREP,**
v Ljubljani, Mestni trg št. 10,

kjer se dobivajo v velikem izboru in **prav nizki ceni**
okova za okna in vrata, štorje za štokodoranje, drat
in eveci, vezi za zidovje, traverze in stare železniške
šine za oboke, Portland in Roman cement, sklejni papir
(Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno
narejena štedilna ognjišča in njih posamezni deli.

Zaloge pečij za leseno in premogovo kurjavo.

Posebno po nizki ceni dobivajo se
stroji in orodja za poljedeljstvo,

kakor mlatilnice, same ali z vlačilnikom (Göpel), slamoreznice,
čistilnice za žito (Trieur), brane in lepo in močno narejena
drevesa za oranje. (523—14)